College van Gedeputeerde Staten
statenbrief

Aan Provinciale Staten
Statencommissie BEM

DATUM	26 november 2013		
ONS NUMMER	80EECFAA	REFERENTIE	Hans Versteeg
NUMMER PS	2014BEM07	DOORKIESNUMMER	030-2583364
BIJLAGE	1	E-MAILADRES	hans.versteeg@provincie-utrecht.nl

Onderwerp Statenbrief: Advies GS Noord-Holland bestuurlijke toekomst Muiden en Weesp ingebed in lange termijn perspectief voor regio Gooi en Vecht

Voorgestelde behandeling: Ter informatie

Geachte dames en heren,

Inleiding
In de statenbrief van 1 oktober 2013 (nummer 80EC433E) hebben wij u geïnformeerd over het conceptadvies van GS van Noord-Holland over de bestuurlijke toekomst van Muiden en Weesp ingebed in een lange termijn perspectief voor de regio Gooi en Vechtstreek. In het conceptadvies van GS van Noord-Holland worden ook de Utrechtse gemeenten Stichtse Vecht en Eemnes betrokken. Alle gemeenten hebben een zienswijze ingezonden op het conceptadvies en ook wij hebben een reactie ingezonden (zie bijlage Nota van antwoord zienswijze, twee laatste pagina).
Op 5 november 2013 hebben GS van Noord-Holland het advies over de bestuurlijke toekomst van Muiden en Weesp ingebed in een lange termijn perspectief voor de regio Gooi en Vecht ongewijzigd vastgesteld. GS van Noord-Holland hebben tevens besloten een herindelingsprocedure te starten om Muiden-Naarden-Bussum per 1-1-2016 samen te voegen. Weesp wordt vanwege een grenscorrectie van de Bloemendalerpolder ook bij deze arhiprocedure betrokken. Deze polder met woningbouwopgave gaat over naar Weesp.
In deze brief wordt u concreet geïnformeerd over de zienswijzen van de BEL-gemeenten, Stichtse Vecht en ons college met de reactie van GS van Noord-Holland. Voor de overige zienswijzen en reactie van GS van Noord-Holland verwijzen wij u de *bijlage,onderdeel Nota van antwoord van GS van Noord-Holland (na pag. 22 van het advies)*. Daarnaast wordt u geïnformeerd over de inhoud van het advies voor de korte, middellange en lange termijn en specifiek voor de Utrechtse gemeenten. Voor het overige wordt u verwezen naar de *bijlage, De bestuurlijke toekomst van Muiden en Weesp, advies op verzoek van de minister van BZK*.

Voorgeschiedenis
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties heeft bij brief van 13 februiari 2013 aan GS van Noord-Holland advies gevraagd over de bestuurlijke toekomst van Muiden en Weesp ingebed in een lange termijn perspectief voor de regio Gooi en Vechtstreek.

Essentie / samenvatting

1. Nota van beantwoording

GS Noord-Holland hebben in een Nota van antwoord gereageerd op de ontvangen zienswijzen op het conceptadvies.

Zienswijze BEL-gemeenten
De gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren hebben een gezamenlijke zienswijze ingediend op het concept advies aan de minister van BZK. De BEL-gemeenten geven aan graag bestuurlijk zelfstandig te blijven en hun samenwerking in de BEL-combinatie voort te zetten. De gemeenten geven aan goed samen te werken met Huizen op het sociaal domein en dat deze samenwerking geïntensiveerd kan worden. In het scenario B "Drie stromen" herkennen de gemeenten een lange termijn perspectief dat aansluit bij hun wensen ten aanzien van hun bestuurlijke toekomst. Zij wachten daarom de verdere ontwikkelingen in het proces af.

Reactie GS van Noord-Holland:
In de zienswijze van de BEL-gemeenten lezen wij steun voor het door ons voorgestelde proces. Wij delen de mening van de BEL-gemeenten dat hun wens ten aanzien van hun bestuurlijke toekomst zich goed verenigt met het door ons geschetste scenario B "Drie stromen".

Zienswijze Stichtse Vecht
Burgemeester en Wethouders van Stichtse Vecht geven aan zich te kunnen vinden in het concept advies van Gedeputeerde Staten. Zij ervaren hierin de ruimte om de samenwerking met Weesp en Wijdemeren verder uit te bouwen en zij zijn ervan overtuigd dat hiermee de benodigde bestuurskrachtversterking voor Weesp wordt gerealiseerd.

Reactie GS Noord-Holland
Wij zijn blij met de instemmende zienswijze. Dat het college van Stichtse Vecht ervan overtuigd is dat de samenwerking voor Weesp de benodigde bestuurskrachtversterking zal opleveren, geeft ons het vertrouwen dat Stichtse Vecht bereid is de nodige hulp en ondersteuning te bieden aan Weesp.
Deze zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van ons concept advies

Zienswijze GS Utrecht
Het college van Gedeputeerde Staten van Utrecht is van mening dat initiatieven tot herindeling van onderop – bij de gemeenten zelf – moeten komen. Het college is van mening dat er nog te weinig draagvlak is om één visie op de bestuurlijke toekomst vast te leggen. Daarom onderschrijft het college niet het lange termijn perspectief voor de regio.
Ten aanzien van Eemnes geeft het college aan dat het alleen kan instemmen met scenario's voor zover die niet uitgaan van herindeling. Eemnes wenst namelijk de samenwerking binnen de BEL en met Huizen te versterken.
De voorstellen die Gedeputeerde Staten van Noord-Holland doen ten aanzien van de positie van Stichtse Vecht, kunnen de instemming krijgen van Gedeputeerde Staten van Utrecht. Ook de voorgestelde bestuurskrachtmeting voor Weesp, achten Gedeputeerde Staten van Utrecht te billijken.

Reactie GS Noord-Holland
Noord-Holland en Utrecht hebben verschillende visies op de rol van provincies in discussies over bestuurskrachtversterking en herindeling van gemeenten. Wij zijn van mening dat het weliswaar de voorkeur heeft dat initiatieven tot herindeling van onderop komen, maar het is onwenselijk als dit leidt tot een situatie waarin een regionaal gewenste ontwikkeling wordt geblokkeerd door een enkele gemeente. In het geval van de Gooi en Vechtstreek wordt er al geruime tijd gesproken over bestuurskrachtversterking die in het geval van Muiden en Weesp urgent is en inmiddels ook voor Naarden steeds meer noodzakelijk wordt. Wij vinden het daarom belangrijk dat er voor de regio een toekomstperspectief wordt geboden, ook als dat niet volledig unaniem wordt gedragen.
Ten aanzien van het lange termijn perspectief constateren wij dat alleen de gemeenteraad van Huizen zich daartegen heeft uitgesproken in zijn zienswijze. Het zou te kort door de bocht zijn om te stellen dat de andere gemeenten het daar dus wel mee eens zijn, maar wij kunnen wel constateren dat het lange termijn perspectief kan worden gebruikt als kader om de wenselijkheid van herindelings- en samenwerkingsinitiatieven te beoordelen.
Wij hebben, net als het college van Gedeputeerde Staten van Utrecht, kennis genomen van de wens van Eemnes om zelfstandig te blijven en de BEL-samenwerking verder uit te bouwen naar Huizen. Een van de scenario's voor de middellange termijn – i.c. scenario B "Drie stromen" – maakt deze wens ook mogelijk. Wij zijn daarom van harte bereid om tegemoet te komen aan de wens van Eemnes, indien blijkt dat scenario B het gewenste scenario is voor de regio.
De ondersteuning van onze voorstellen ten aanzien van Stichtse Vecht, Weesp en Wijdemeren stemt ons tevreden.
Samenvattend leidt deze zienswijze niet tot verdere aanpassing van ons concept advies.

De ontvangen zienswijzen hebben voor GS van Noord-Holland niet tot een verdere aanpassing geleid van het conceptadvies.

2. Inhoud advies GS van Noord-Holland

Op 5 november 2013 hebben GS van Noord-Holland het advies over de bestuurlijke toekomst van Muiden en Weesp ingebed in een lange termijn perspectief voor de regio Gooi en Vechtstreek overeenkomstig het concept vastgesteld en aan de minister van BZK gezonden.
Het advies schetst een lange termijn, een middellange termijn en korte termijn perspectief voor de Gooi en Vechtstreek.

Perspectief lange termijn
GS van Noord-Holland beschouwen de vorming van een gemeente 'Gooiland' inhoudelijk als een gewenst perspectief. Op dit moment is daarvoor onvoldoende draagvlak en de opschalingsopgave naar negen of tien gemeenten vergt veel energie en tijd. Om die redenen vinden GS van Noord-Holland het noodzakelijk een tussenstap te zetten voor de middellange termijn. Alsdan kan worden beoordeeld of de vorming van Gooiland gewenst en noodzakelijk is. Mogelijk kan dan ook gekozen worden voor een gemeente Gooi en een gemeente Vechtstreek.

Perspectief middellange termijn
Er zijn drie scenario's:

A. Gooi-Noord en Gooi Zuid:
   Fusie Muiden-Naarden-Bussum-Huizen ca. 100.000 inwoners;
   Fusie Hilversum-BEL-gemeenten ca. 115.00 inwoners;
   Samenwerking Stichtse Vecht, Wijdemeren en Weesp + grenscorrectie Bloemendalerpolder naar Weesp.
B. Drie stromen:
   Fusie Muiden-Naarden-Bussum-Hilversum (140.00 inw.);
   Fusie of samenwerking Huizen en BEL-gemeenten;
   Samenwerking Stichtse Vecht, Wijdemeren en Weesp + grenscorrectie Bloemendalerpolder.
C. GV-3:
   Fusie Muiden-Naarden-Bussum (60.000 inw.);
   Fusie op termijn fusie Huizen- BEL (75.000 inw.);
   Hilversum blijft zelfstandig;
   Samenwerking Stichtse Vecht-Wijdemeren-Weesp + grenscorrectie Bloemdalerpolder.

GS Noord-Holland willen deze scenario's in samenspraak met de gemeenten door een of twee bestuurders en/of wetenschappers laten verkennen. Deze wordt **vóór 1 april 2014** uitgevoerd. Vervolgens spreken de betrokken gemeenten hun voorkeur uit vóór het zomerreces van 2014. In het najaar van 2014 kan dan een definitieve keuze van het middellange termijn perspectief worden gemaakt op basis van de inventarisatie van het draagvlak in combinatie met de inhoudelijke beoordeling van de scenario's.

Perspectief korte termijn
Voor *Muiden* is op de kortst mogelijke termijn herindeling noodzakelijk. Op basis van de door Muiden geuite voorkeuren concluderen GS van Noord-Holland dat Muiden kiest voor aansluiting bij het Gooi. Een fusie met de gemeenten Bussum en Naarden behoort in alle gevallen tot de mogelijkheden. GS van Noord-Holland hebben inmiddels een herindelingsprocedure gestart om per 1-1-2016 Muiden-Naarden-Bussum samen te voegen. In verband met een grenscorrectie van (het project) Bloemendalerpolder wordt ook Weesp (deze polder gaat over naar Weesp) bij deze arhiprocedure betrokken.

Weesp krijgt de kans om de samenwerking met Wijdemeren en Stichtse Vecht verder vorm te geven. Wel wordt de voorwaarde gesteld dat Weesp voor 2016 een bestuurskrachtonderzoek laat uitvoeren waarin de versterking van hun bestuurskracht wordt aangetoond.
Stichtse Vecht wil de samenwerking met Wijdemeren en Weesp op het gebied van de transities in het sociale domein (jeugdzorg, werk & inkomen en zorg & begeleiding) verder uitbouwen. De drie gemeenten delen daarnaast hun opgaven voor economie, recreatie en toerisme en het kernenbeleid. In de drie scenario's voor de korte en middellange termijn krijgen de drie gemeenten de ruimte om hun samenwerking verder vorm te geven. GS van Noord-Holland willen deze samenwerking een kans geven om zich te bewijzen, net als in 2008 met de BEL-samenwerking. Wel moeten de gemeenten concrete bestuurskrachtverbetering kunnen laten zien. GS van Noord-Holland willen daarover graag afspraken maken met de gemeenten én met ons college.
Wij merken op dat de situatie van Stichtse Vecht (60.000 inwoners) niet vergelijkbaar is met de situatie van de BEL-gemeenten. Gelet op de positie van Weesp kunnen wij de voorwaarde van een bestuurskrachtonderzoek uiterlijk in 2015 wel billijken. We wachten, samen met de gemeenten, de uitnodiging voor het overleg daarover af.

Eemnes is positief over het versterken van de samenwerking in Gooi en Vechtstreek maar fusie is niet aan de orde. De BEL-gemeenten willen de samenwerking met Huizen de komende periode continueren en verdiepen. Voor de middellange termijn biedt scenario B de gelegenheid om deze wens om samen te werken, voort te zetten. De BEL-gemeenten wachten de ontwikkelingen, zoals een nader onderzoek van bestuurders en/of wetenschappers af.

Meetbaar/ beoogd beleidseffect
Het duurzaam versterken van de bestuurskracht van gemeenten.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid
De meeste gemeenten onderschrijven de behoefte om de slagkracht van de regio Gooi en Vechtstreek te versterken overeenkomstig de analyse van de heer Winsemius in zijn rapportage. De gemeenten verschillen echter van mening over de wijze waarop dat moet worden vormgegeven (bestuurlijke opschaling of via versterken van samenwerking) en het tempo waarin.

Financiële consequenties
n.v.t.

Vervolgprocedure/voortgang
De gemeenten Stichtse Vecht en Eemnes (BEL-gemeenten) kunnen zich vinden in het geschetste toekomst-perspectief en de voorgestelde processtappen. Ook wij kunnen ons voor dit moment daarin vinden. Daarnaast hebben wij regelmatig contact met beide gemeenten over de bestuurlijke ontwikkelingen in deze regio. Het advies van GS van Noord-Holland is voor de korte termijn met name gericht op Muiden (start herindelingsprocedure Muiden-Naarden-Bussum en Weesp voor een grenscorrectie). Wij nemen het advies voor kennisgeving aan. GS van Noord-Holland hebben het advies aan de minister van BZK gezonden. GS van Noord-Holland willen met Stichtse Vecht, Wijdemeren en Weesp, én met ons college afspraken maken over de bestuurskrachtverbetering van deze gemeenten. Wij wachten de uitnodiging daarvoor af en zullen u informeren over de uitkomst van dat overleg.

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten
Kennis te nemen van het advies van GS van Noord-Holland over de bestuurlijke toekomst van Muiden en Weesp in regionale context van Gooi en Vechtstreek.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,

De secretaris,

Bijlage 1, Advies GS van Noord-Holland over de bestuurlijke toekomst van Muiden en Weesp van 5 november 2013 inclusief Nota van antwoord zienswijzen op (concept)advies bestuurlijke toekomst Muiden en Weesp (begint ná pag. 22)